

Bijstelling werkloosheidsraming

In de *Koninginne MEV*, die het CPB in juni uitbracht, liep de geraamde werkloosheid op van gemiddeld 430 000 in 2009 naar 730 000 in 2010, oftewel met 300 000 personen. In de voorliggende *MEV* blijft de geraamde stijging van de werkloosheid beperkt tot 210 000 personen, van gemiddeld 405 000 personen in 2009 naar 615 000 in 2010. Waarom neemt de werkloosheid in de *MEV* zoveel minder toe?

De belangrijkste oorzaak van de geringere stijging is gelegen in de gunstiger, of beter gezegd minder ongunstige, ontwikkeling van de werkgelegenheid. De bulk van de extra werkgelegenheid vergeleken met de *Koninginne MEV* zal in de marktsector neerslaan. Het gaat daarbij om circa 100 000 personen. Daarnaast ontwikkelt volgens de nieuwste raming de werkgelegenheid in de zorgsector en bij de overheid zich volgend jaar wat positiever dan eerder gedacht, maar dit wordt ruimschoots gecompenseerd doordat in de huidige raming het arbeidsaanbod van 2009 op 2010 minder krimpt.

Aan de extra werkgelegenheid in de marktsector liggen drie hoofdoorzaken ten grondslag. In de eerste plaats is tussen de *Koninginne MEV* en de *MEV* de regeling voor deeltijd-ww verlengd en geïntensiveerd. Als gevolg hiervan blijven meer werknemers formeel in loondienst, ook al is er voor hen tijdelijk geen of onvoldoende werk. Deze werknemers krijgen weliswaar een gedeeltelijke ww-uitkering, maar worden niet gerekend tot de werkloze beroepsbevolking. Hierdoor neemt de werkgelegenheid in de marktsector minder af dan eerder werd gedacht.

In de tweede plaats ontwikkelt de productie in de marktsector zich in de *MEV* wat minder ongunstig dan ten tijde van de *Koninginne MEV* werd voorzien. In juni werd geraamd dat de productie in de marktsector in 2009 en 2010 gecumuleerd met 7½% zou afnemen. In de *MEV* blijft als gevolg van een wat gunstiger internationale economische ontwikkeling de krimp beperkt tot 6½%, waardoor ook de werkgelegenheid wat minder afneemt.

In de derde plaats komt in de voorliggende raming de winstgevendheid in de marktsector in 2009 en 2010 beduidend beter uit dan eerder werd voorzien. De kapitaalinkomensquote, het complement van de arbeidsinkomensquote, daalt in de voorliggende raming in 2009 nog wel met ruim 2¼%-punt, maar dat is substantieel minder dan eerder werd voorzien. Door de verbeterde winstgevendheid hoeven bedrijven minder drastisch te reorganiseren en rationaliseren en zullen minder bedrijven failliet gaan, wat de werkgelegenheid ten goede komt. De redenen voor de gunstiger winstgevendheid zijn drieledig. Er wordt veel minder dan gedacht betaald aan incidenteel loon. Het gaat daarbij vooral om minder bonussen, winstdelingen en overwerkvergoedingen. Daarnaast zijn de winsten van de banken, die deel uitmaken van de marktsector, door een hogere toegerekende vergoeding voor geleverde bankdiensten hoger dan eerder gedacht.^a Ten slotte blijkt uit door het CBS bijgestelde realisatiecijfers dat de kapitaalinkomensquote in 2008 bijna 1%-punt hoger is dan waarvan bij de *Koninginne MEV* werd uitgegaan. Ook hierdoor komt het niveau van de winstgevendheid in 2009 en 2010 hoger uit.

^a Zie ook kader over de paradoxale winstontwikkeling van banken in paragraaf 3.2.2 van deze *Macro Economische Verkenning*.